

Sökande

Swedegas AB
Gamlestadsvägen 2-4
415 02 Göteborg

556181-1034

Ombud: Advokaten Kristoffer Persson
Frank Advokatbyrå AB
Box 7099
103 87 Stockholm

Saken

Certifiering av transmissionsnätsoperatör enligt lagen (2011:711) om certifiering av vissa naturgasföretag och artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 715/2009 av den 13 juli 2009 om villkor för tillträde till naturgasöverföringsnäten och om upphävande av förordning (EG) nr 1775/2005; nu fråga om slutligt beslut

Slutligt beslut

Energimarknadsinspektionen certifierar Swedegas AB som transmissionsnätsoperatör för naturgas.

Beslutet kan komma att ändras eller upphävas eller ändras efter begäran av Europeiska kommissionen.

Swedegas AB ska till Energimarknadsinspektionen anmäla planerade transaktioner som har betydelse för bedömningen av om kraven i 3 kap. 2-2 d §§ naturgaslagen (2005:403) uppfylls.

Bakgrund och yrkande m.m.

Swedegas är ett privat bolag med säte i Göteborg, vars verksamhet består i att direkt eller indirekt äga, bygga, driva och underhålla naturgasledningar, att transportera och lagra naturgas samt att därmed bedriva förenlig verksamhet. Swedegas huvudsakliga uppgift är att äga och bedriva transmissionsledning från Dragör i Danmark till Stenungssund i Sverige samt tillhörande grenledningar inklusive mät- och reglerstationer. Den totala ledningslängden är cirka 620 kilometer. Swedegas ägs av EQT Infrastructure som i sin tur, via ett flertal mellanliggande juridiska personer, slutligen kontrolleras utav SEP Capital B.V. . SEP Capital B.V. har säte i Nederländerna.

Enligt 2 kap 1 § lagen om certifiering av vissa naturgasföretag får en transmissionsnätsoperatör inte bedriva överföring av naturgas i en högtrycksledning utan certifiering. Av 2 kap. 2 § samma lag framgår att certifiering får beviljas efter ansökan av den som avser att bedriva överföring av naturgas i högtrycksledning eller har det övergripande ansvaret för att balansen kortsiktigt upprätthålls mellan inmatning och uttag av naturgas i det nationella naturgassystemet, om kraven i 3 kap. 2 – 2 d §§ naturgaslagen är uppfyllda. Enligt 3 kap 3 § ska tillsynsmyndigheten utan dröjsmål anmäla en certifiering till Europeiska kommissionen och förse kommissionen med relevanta uppgifter om certifieringen. Av 3 kap. 4 § andra stycket framgår vidare att det i ett beslut om certifiering ska anges att beslutet kan komma att ändras eller upphävas på begäran av Europeiska kommissionen.

Energimarknadsinspektionen (EI) har, efter ansökan av Swedegas, i beslut den 1 mars 2012, se bilaga 1, certifierat Swedegas som transmissionsnätsoperatör för naturgas. Av beslutet framgår att det kan komma att upphävas eller ändras efter begäran av Europeiska kommissionen. EI har i beslutet bl.a. bedömt om det förhållandet att tre andra företag som ägs och kontrolleras av EQT Infrastructure Fund och som bedriver viss produktion av fjärrvärme- och el (Kommunekemi A/S), kraftvärmeproduktion (Midland Cogeneration Venture) och en lagringsanläggning (Peregrine Midstream Partners) och som även har vissa gemensamma styrelseledamöter med Swedegas utgör hinder för certifiering av Swedegas AB och funnit att så inte är fallet. Beslutet har anmälts till Europeiska kommissionen.

Europeiska kommissionen har den 30 april 2012, se bilaga 2, yttrat sig över EI:s beslut om certifiering av Swedegas. EI mottog kommissionens yttrande den 14 maj 2012. Av kommissionens yttrande framgår att kommissionen delar EI:s uppfattning att EQT Infrastructures Funds intressen (ägende och kontroll) i Kommunekemi A/S, Midland Cogeneration Venture och Peregrine Midstream Partners inte utgör hinder för certifiering av Swedegas. Kommissionen noterar dock att EI inte har bedömt om de enskilda aktieägarna i SEP Capital B.V – som även är rådgivare till EQT Infrastructure Fund – är involverade i verksamheter som rör produktion och/eller leverans av gas eller el. Det nämns i anmälan att dessa aktieägare indirekt kan kontrollera eller utöva rättigheter i Swedegas. Kommissionen uppmanar EI att förvissa sig om att dessa aktieägare inte kontrollerar eller utövar rättigheter i produktions- och/eller leveransverksamhet på ett sätt som strider mot bestämmelserna i artikel 9.1 b i gasdirektivet.

Med anledning av Kommissionens yttrande har EI anmodat Swedegas att komma in med uppgifter som visar att vare sig SEP Capital B.V., registrerat i Nederländerna, eller någon av dess aktieägare inte kontrollerar eller utövar rättigheter i produktions- och/eller leveransverksamhet på ett sätt som strider mot bestämmelserna i artikel 9.1 b i gasdirektivet. Swedegas har den 15 juni 2012 kommit in med kompletterande uppgifter.

Rättsregler m.m.

Av 1 kap. 7 § naturgaslagen framgår att med stamnätsoperatör avses den som bedriver överföring av naturgas i en högtrycksledning eller ett nät som huvudsakligen består av högtrycksledningar med undantag för högtrycksledningar som huvudsakligen används i samband med lokal distribution av naturgas.

Enligt 2 kap 1 § lagen om certifiering av vissa naturgasföretag får en transmissionsnätsoperatör inte bedriva överföring av naturgas i en högtrycksledning utan certifiering. Av 2 kap. 2 § samma lag framgår att certifiering får beviljas efter ansökan av den som avser att bedriva överföring av naturgas i högtrycksledning eller har det övergripande ansvaret för att balansen kortsiktigt upprätthålls mellan inmatning och uttag av naturgas i det nationella naturgassystemet, om kraven i 3 kap. 2 – 2 d §§ naturgaslagen är uppfyllda. Enligt 3 kap 3 § ska tillsynsmyndigheten utan dröjsmål anmäla en certifiering till Europeiska kommissionen och förse kommissionen med relevanta uppgifter om certifieringen. Av 3 kap 4 § första stycket framgår att tillsynsmyndigheten ska anta sitt slutliga beslut i fråga om certifiering inom två månader efter mottagandet av ett yttrande från Europeiska kommissionen och att beslutet och kommissionens yttrande ska offentliggöras tillsammans. Av 3 kap. 4 § andra stycket framgår vidare att det i ett beslut om certifiering ska anges att beslutet kan komma att ändras eller upphävas på begäran av Europeiska kommissionen.

Av 3 kap. 2 naturgaslagen framgår att ett företag som bedriver överföring av naturgas inte får bedriva handel med naturgas. En transmissionsnätsoperatör får inte heller bedriva produktion av naturgas eller produktion av eller handel med el. Av 3 kap 2 b § framgår att en transmissionsnätsoperatör ska vara oberoende av företag som bedriver produktion av eller handel med naturgas eller el. Av 3 kap. 2 b § framgår vidare följande. Den som ensam eller tillsammans med någon annan utövar kontroll över ett företag som bedriver produktion av eller handel med naturgas eller el, får inte utöva kontroll över eller någon rättighet gentemot en transmissionsnätsoperatör. Den som ensam eller tillsammans med någon annan utövar kontroll över en transmissionsnätsoperatör, får inte utöva kontroll över eller någon rättighet gentemot ett företag som bedriver produktion av eller handel med naturgas eller el. Den som ensam eller tillsammans med någon annan får utse ledamöter till styrelsen eller motsvarande organ hos en transmissionsnätsoperatör, får inte utöva kontroll över eller någon rättighet gentemot ett företag som bedriver produktion av eller handel med naturgas. Av 3 kap. 2 c § naturgaslagen framgår bl.a. att det som anges i 2 b § inte gäller kontroll eller rättighet som utövas av staten genom regeringen. Av bestämmelserna i 3 kap. 2 c § framgår vidare att bestämmelserna i 2 § andra stycket, 2 a § och 2 b § första och andra styckena inte hindrar att en transmissionsnätsoperatör bedriver sådan produktion av el som avses i 3 kap. 1 a § andra stycket ellagen (1997:857) eller ingår i samma koncern som ett företag som bedriver produktion av el som uteslutande är knutet till driften av transmissionsnätsoperatörens elektriska elnät. Av 3 kap. 2 d § framgår slutligen att en styrelseledamot, verkställande direktör, firmatecknare eller annan person med liknande

ställning i hos en transmissionsnätsoperatör inte samtidigt får ha en motsvarande ställning i ett företag som bedriver produktion av eller handel med naturgas.

Bestämmelser om certifiering återfinns även i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 715/2009 av den 13 juli 2009 om villkor för tillträde till nät för naturgasöverföringsnäten och om upphävande av förordning (EG) nr 1775/2005.

I artikel 9 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/73/EG av den 13 juli 2009 om gemensamma regler för den inre marknaden för naturgas och om upphävande av direktiv 2003/55/EG framgår vad som ska vara uppfyllt för att ett företag ska certifieras som transmissionsnätsoperatör. Av artikel 9, som har införlivats i den svenska lagstiftningen bl.a. genom ovan nämnda bestämmelser i 3 kap. naturgaslagen, framgår att den som äger ett transmissionssystem också ska agera som systemansvarig för transmissionssystemet. Därtill får inte samma personer direkt eller indirekt utöva kontroll över ett företag som bedriver produktions- eller leveransverksamhet och direkt eller indirekt utöva kontroll över eller någon rättighet gentemot en systemansvarig för transmissionssystem eller ett transmissionssystem, eller direkt eller indirekt utöva kontroll över en systemansvarig för transmissionssystem eller ett transmissionssystem och direkt eller indirekt utöva kontroll över eller någon rättighet gentemot ett företag som bedriver produktions- eller leveransverksamhet. Samma person(er) får inte, för en systemansvarig för transmissionssystem eller för ett transmissionssystem, utse ledamöter till styrelsen, tillsynsorganet eller organ som juridiskt företräder företaget, och direkt eller indirekt utöva kontroll över eller någon rättighet gentemot ett företag som bedriver produktions- eller leveransverksamhet. Samma person får inte vara ledamot i styrelsen, tillsynsorganet eller organ som juridiskt företräder företaget för både ett företag som bedriver produktions- eller leveransverksamhet och för en systemansvarig eller ett transmissionssystem. Kraven angivna ovan är kumulativa. De rättigheter som avses ovan ska i synnerhet omfatta rätten att rösta, befogenheten att utse ledamöter till styrelsen, tillsynsorganet eller organ som juridiskt företräder företaget, eller rätten att inneha ägarmajoriteten.

Enligt 3 kap. 5 § lagen om certifiering av vissa naturgasföretag ska en certifierad transmissionsnätsoperatör till tillsynsmyndigheten anmäla planerade transaktioner som har betydelse för bedömningen av om transmissionsnätsoperatören uppfyller kraven i 3 kap. 2-2 d §§ naturgaslagen. Av 3 kap. 6 § samma lag framgår vidare att tillsynsmyndigheten ska ompröva en certifiering efter en anmälan enligt 5 §, efter en begäran från Europeiska kommissionen, eller om det annars finns anledning att anta att ett transmissionsnätsoperatör inte uppfyller kraven i 3 kap. 2-2 d §§ naturgaslagen. Enligt 3 kap 7 § ska tillsynsmyndigheten återkalla en certifiering, om transmissionsnätsoperatören inte längre uppfyller kraven i 3 kap. 2-2 d §§ naturgaslagen.

Bedömning

Enligt artikel 9.1 b i i naturgasmarknadsdirektivet får inte samma person(er) direkt eller indirekt utöva kontroll över ett företag som bedriver produktions- eller leveransverksamhet och direkt eller indirekt utöva kontroll över eller utöva någon rättighet gentemot en systemansvarig för överföringssystem eller över ett

överföringssystem. Enligt artikel 9.1 b ii i naturgasmarknadsdirektivet får inte samma person(er) direkt eller indirekt utöva kontroll över en systemansvarig för överföringssystem eller över ett överföringssystem och direkt eller indirekt utöva kontroll över eller utöva någon rättighet gentemot ett företag som bedriver produktions- eller leveransverksamhet. I artikel 9.3 i elmarknadsdirektivet finns en korshänvisning till systemansvariga för överföringssystem och företag som bedriver produktions- och leveransverksamhet enligt naturgasmarknadsdirektivet. Omvänt finns i artikel 9.3 i naturgasmarknadsdirektivet en liknande bestämmelse om företag som bedriver produktions- eller leveransverksamhet avseende el.

Swedegas äger och driver det svenska nätet för naturgas som sträcker sig från Dragör till Stenungssund. Varje år transporterar Swedegas energi i högtrycksledningar motsvarande 15 TWh energi till distributörer och direktanslutna kunder. Nätet transporterar naturgas till 33 kommuner, flera kraftvärmeverk och industrier. Swedegas är en transmissionsnätsoperatör och ska således certifieras enligt lagen om certifiering av vissa naturgasföretag för att de ska få bedriva överföring av naturgas i en högtrycksledning eller ett nät som huvudsak består av högtrycksledningar. För att Swedegas ansökan om certifiering ska beviljas krävs att de uppfyller kraven i 3 kap. 2-2 d §§ naturgaslagen.

EI har i beslut den 1 mars 2012 certifierat Swedegas AB som transmissionsnätsoperatör för naturgas, se bilaga 1. Beslutet har anmälts till Europeiska kommissionen som den 30 april 2012, se bilaga 2, yttrat sig över EI:s beslut om certifiering av Swedegas.

Av kommissionens yttrande framgår att kommissionen delar EI:s uppfattning att EQT Infrastructures Funds intressen (ägande och kontroll) i Kommunekemi A/S, Midland Cogeneration Venture och Perigrine Midstream Partners inte utgör hinder för certifiering av Swedegas. Kommissionen noterar dock att EI inte har bedömt om de enskilda aktieägarna i SEP Capital B.V. – som även är rådgivare till EQT Infrastructure Fund – är involverade i verksamheter som rör produktion och/eller leverans av gas eller el. Det nämns i anmälan att dessa aktieägare indirekt kan kontrollera eller utöva rättigheter i Swedegas. Kommissionen uppmanar EI att förvissa sig om att dessa aktieägare inte kontrollerar eller utövar rättigheter i produktions- och/eller leveransverksamhet på ett sätt som strider mot bestämmelserna i artikel 9.1 b i gasdirektivet.

Med anledning av Kommissionens yttrande har EI anmodat Swedegas att komma in med uppgifter som visar att vare sig SEP Capital B.V., registrerat i Nederländerna, eller någon av dess aktieägare inte kontrollerar eller utövar rättigheter i produktions- och/eller leveransverksamhet på ett sätt som strider mot bestämmelserna i artikel 9.1 b i gasdirektivet. EI:s anmodan innebar att Swedegas AB skulle komma in med underlag som visar om SEP Capital B.V. har ett direkt eller indirekta ägande/innehav i något bolag som bedriver produktion eller handel av el eller naturgas samt underlag som visar om någon av de enskilda aktieägarna i SEP Capital B.V. direkt eller indirekt kontrollerar eller utövar rättigheter i något bolag som bedriver produktion eller handel av el eller naturgas.

I skrivelse som kom in den 15 juni 2012 har Swedegas kommit in med uppgifter om aktieägarna bakom det kontrollerande bolaget av Swedegas AB:s eventuella intressen inom handel eller produktion av gas eller el. Uppgifterna utgörs av intyg som verifierar att de aktieägare som kontrollerar Swedegas AB inte direkt eller indirekt utövar kontroll över ett företag som bedriver produktions- eller leveransverksamhet och direkt eller indirekt utövar kontroll över eller någon rättighet gentemot en systemansvarig för transmissionssystem eller ett transmissionssystem, eller direkt eller indirekt utövar kontroll över en systemansvarig för transmissionssystem eller ett transmissionssystem och direkt eller indirekt utövar kontroll över eller någon rättighet gentemot ett företag som bedriver produktions- eller leveransverksamhet. Samma personer har inte heller befogenhet att, för en systemansvarig för transmissionssystem eller för ett transmissionssystem, utse ledamöter till styrelsen, tillsynsorganet eller organ som juridiskt företräder företaget, och direkt eller indirekt utövar kontroll över eller någon rättighet gentemot ett företag som bedriver produktions- eller leveransverksamhet. Samma personer är inte ledamot i styrelsen, tillsynsorganet eller organ som juridiskt företräder företaget för både ett företag som bedriver produktions- eller leveransverksamhet och för en systemansvarig eller ett transmissionssystem.

Mot bakgrund av vad som anförts i EI:s beslut den 1 mars 2012, kommissionens yttrande den 30 april 2012 och vad som framgår av de intyg som Swedegas kommit in med den 15 juni 2012 finner Energimarknadsinspektionen att Swedegas kan anses uppfylla samtliga krav i 3 kap. 2-2 d §§ naturgaslagen. Swedegas ansökan om certifiering av transmissionsnätsoperatör ska därför beviljas. Beslutet kan komma att ändras eller upphävas efter begäran av Europeiska kommissionen. Swedegas ska till Energimarknadsinspektionen anmäla planerade transaktioner som har betydelse för bedömningen av om kraven i 3 kap. 2 – 2d §§ naturgaslagen är uppfylls.

Hur man överklagar, se bilaga

Beslut i detta ärende har fattats av chefsjuristen Göran Morén. I den slutliga handläggningen har även deltagit verksjuristen Johan Roupe, tillika föredragande.

Göran Morén

Johan Roupe

Bilagor

- 1 Energimarknadsinspektionens beslut 2012-03-01
- 2 Europeiska kommissionens yttrande av den 30.4.2012
- 3 Hur man överklagar